

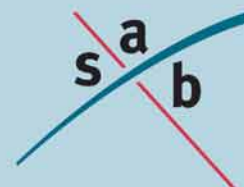
quick scan flora en fauna inclusief oriënterende habitattoets

Wolfheze, Buunderkamp

Gemeente Renkum

Datum: 18 maart 2009

Projectnummer: 90214

INHOUD

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Gebiedsbeschrijving	2
2	Wettelijk kader	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.2	Soortenbescherming	7
3	Toetsing gebiedsbescherming	9
3.1	Onderzoeksmethode	9
3.2	Ontwerp Natura 2000-gebied “De Veluwe”	10
3.3	Voorkomen van soorten en habitats in het plangebied	11
3.4	Directe effecten op het Vogel- en Habitatrichtlijngebied	14
3.5	Indirecte effecten op Vogel- en Habitatrichtlijngebied	15
3.6	Ecologische Hoofdstructuur	19
3.7	Conclusie	19
4	Toetsing soortenbescherming	20
4.1	Onderzoeksmethodiek	20
4.2	Voorkomen van beschermde soorten	20
5	Conclusie	25
5.1	Gebiedsbescherming	25
5.2	Soortenbescherming	25
5.3	Consequenties	25

Bijlage 1: Instandhoudingsdoelen

Bijlage 2: Gegevens Natuurloket

Bijlage 3: Geraadpleegde bronnen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Buunderkamp ligt op de Zuid Veluwe ten noordwesten van Wolfheze in de gemeente Renkum (Provincie Gelderland). Verspreid over het bosgebied van de Buunderkamp liggen 17 woningen. Voor vier van deze woningen, Buunderkamp 2a, 7, 10 en 12, bestaat de noodzaak tot het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan. Geëdeputeerde Staten van Gelderland hebben goedkeuring onthouden aan de bestemming Woondoeleinden voor de vier panden in het bestemmingsplan Buitengebied uit 2001. De raad heeft in december 2008 besloten de woningen niet op te nemen in de (correctieve) herziening van het bestemmingsplan Buitengebied 2008 maar een apart plan voor de woningen in procedure te brengen.

De woningen zijn feitelijk al sinds jaar en dag als zodanig in gebruik. Het gebruik zal worden vastgelegd in een bestemmingsplan. Ten behoeve van dit plan is een quick scan Flora en fauna en een oriënterende habitattoets uitgevoerd als een van de haalbaarheidsstudies. Hoewel uitsluitend de feitelijke situatie zal worden vastgelegd in het bestemmingsplan, is dit gedaan omdat de genoemde panden in het ontwerp Natura 2000-gebied "De Veluwe" liggen. Aan de hand van de conclusies van deze rapportage wordt onder meer de planologische regeling van de percelen 2a, 7, 10 en 12 nader bepaald. Daarbij wordt de vraag beantwoord of er noodzaak is tot een specifieke begrenzing van de bouwmogelijkheden (bijvoorbeeld door toepassing van een bouwvlak) als gevolg van de uitkomsten van dit onderzoek of dat eenzelfde (minder gedetailleerde) systematiek als die van toepassing is op omliggende percelen mogelijk is.

Afbeelding 1. Overzicht van de Buunderkamp. Rechts: uitsnede uit topografische kaart (1:25.000), met rode stippen zijn de relevante percelen aangegeven. De cijferaanduidingen hebben betrekking op de huisnummers. Rechtsboven: luchtfoto van de percelen 2A, 10 en 12. De percelen zijn rood omlijnd. Links onder: luchtfoto van perceel 7. Het perceel is rood omlijnd.

De voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld door SAB Arnhem B.V. en geeft een inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

Voordat het bestemmingsplan kan worden vastgesteld, moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en eventueel andere geldende natuurregelgeving. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Gebiedsbeschrijving

Perceel 2A

Dit perceel is gelegen in de noordwestelijke hoek van het plangebied, grenzend aan bosgebied waarin recentelijk grootschalige kapwerkzaamheden zijn uitgevoerd. De bebouwing bestaat uit een houten woning met een hellend dak van plaatmateriaal. Het perceel is deels verhard en verder in gebruik als tuin.

Afbeelding 2: impressie perceel 2A (Foto's SAB)

Een groot deel van de aanwezige bomen is aangeplant door de huidige eigenaar. Deze heeft met succes geprobeerd de woning grotendeels aan het zicht te onttrekken.

Perceel 7

Het perceel is het meest zuidelijk gelegen in het plangebied. Het is grotendeels zorgvuldig ingericht als botanische tuin met veel aandacht voor een landschappelijke inpassing, zowel in ecologisch/botanisch opzicht als vanuit historisch oogpunt. De voormalige tennisbanen zijn omgevormd in vijvers met een hoge natuurwaarden. De oorspronkelijke indeling van het perceel, met als blikvanger de zichtlijn vanaf de poort naar de woning, is in stand gehouden.

Afbeelding 3: Impressie van perceel 7. Boven: grote delen zijn open van karakter. Midden: uitzicht vanaf de vijver naar de woning. Onder: één van de vijvers op het perceel, Oorspronkelijk waren dit tennisbanen maar de eigenaar heeft ze succesvol omgevormd in vijvers met een hoge natuurwaarde.

De bebouwing is uit steen opgetrokken met een flauw hellend dak. Onder de woning bevindt zich een kelder.

Perceel 10

De woning op perceel 10 is omringd door een net onderhouden tuin. Aan de randen van het perceel staan veel grote bomen. De woning is goed onderhouden. Op enkele tientallen meters van de rand van het perceel bevindt zich de rand van het bos.

Afbeelding 4: Impressie van perceel 4. Boven: overzicht van de woning in de tuin. Midden: Evenals de omgeving staan ook in de tuin veel rhododendrons. Onder: Overzicht van de tuin aan de voorzijde van de woning.

Perceel 12

De woning bestaat uit dubbelwandige houten wanden, zonder isolatiemateriaal. De kopse kanten van de woning hebben een stenen gevel.

De woning op dit perceel bestaat uit twee stenen gebouwen die zijn verbonden met een deel van glas. De gebouwen hebben een flauw hellende dak met strak liggende dakbeplating. Verspreid over het terrein staan bouwwerken (gereedschapsschuur, carport, speeltoestel).

Afbeelding 5: Impressie van de perceel 12. Boven: de vrijstaande woning met een overzicht van de tuin. Midden: Aanzicht van de tuin vanaf de oprit. Onder: uitzicht vanuit de noordwestzijde van het perceel naar de woning. Voorheen stond hier bebouwing.

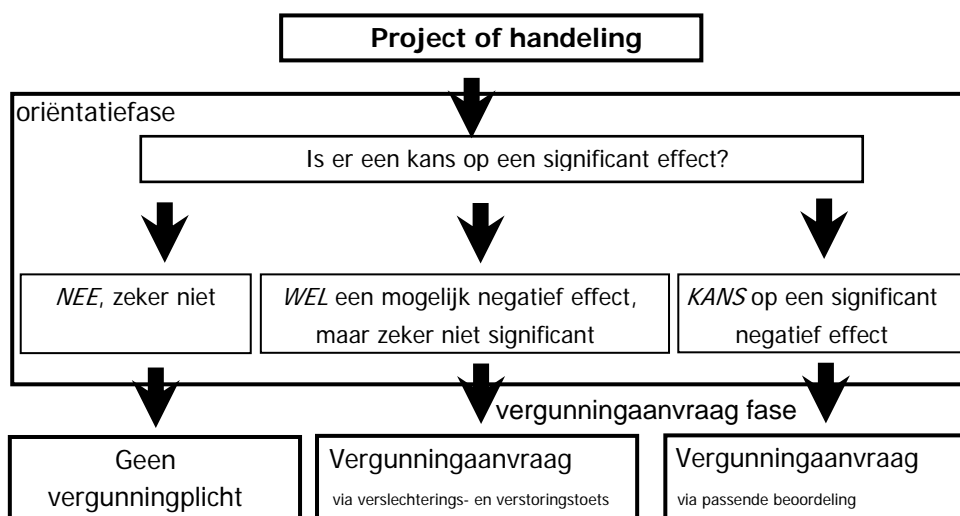
2 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met het beheer van het gebied, dient een habitattoets te worden verricht.

Een habitattoets wordt uitgevoerd met als eerste stap: de oriëntatiefase. In de oriëntatiefase dient te worden nagegaan welke (gecumuleerde) effecten als gevolg van de activiteit te verwachten zijn. Deze effecten dienen te worden bekeken in relatie tot de kwetsbaarheid van het gebied en de gunstige instandhouding van desbetreffende soorten. Volgt uit de oriëntatiefase de conclusie dat er zeker geen sprake is van een negatief effect, dan hoeft geen vergunning te worden aangevraagd.

Is er wel een mogelijk negatief effect, maar is er zeker geen sprake van een significant negatief effect, dan dient wel een vergunning te worden aangevraagd op basis van een verslechterings- of verstoringstoets. Als middels verzachtende maatregelen de niet significante negatieve effecten kunnen worden beperkt en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten niet verslechtert en geen verstoring van de soorten plaatsvindt, kan een vergunning worden afgegeven.

Als er kans is op een significant negatief effect dient een passende beoordeling te worden gemaakt. Gedeputeerde Staten kunnen een vergunning alleen verlenen als alternatieve oplossingen voor het project ontbreken, er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en de initiatiefnemer vooraf en tijdig compensatiemaatregelen treft.

De projectlocatie is in het ontwerp Natura 2000-gebied 'De Veluwe' gelegen. Als gevolg van de nabijheid van beschermde natuurgebieden dient in ieder geval de oriëntatiefase van de habitattoets te worden doorlopen. In dit rapport wordt deze oriëntatiefase doorlopen.

2.1.2 Ecologische Hoofdstructuur

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront- rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te ver- storen (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- 1 beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2 beschermingscategorie 2:

Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.

Als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode geldt deze naast de bovengenoemde soorten ook voor vogels. In zo'n gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3 beschermingscategorie 3:

Voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

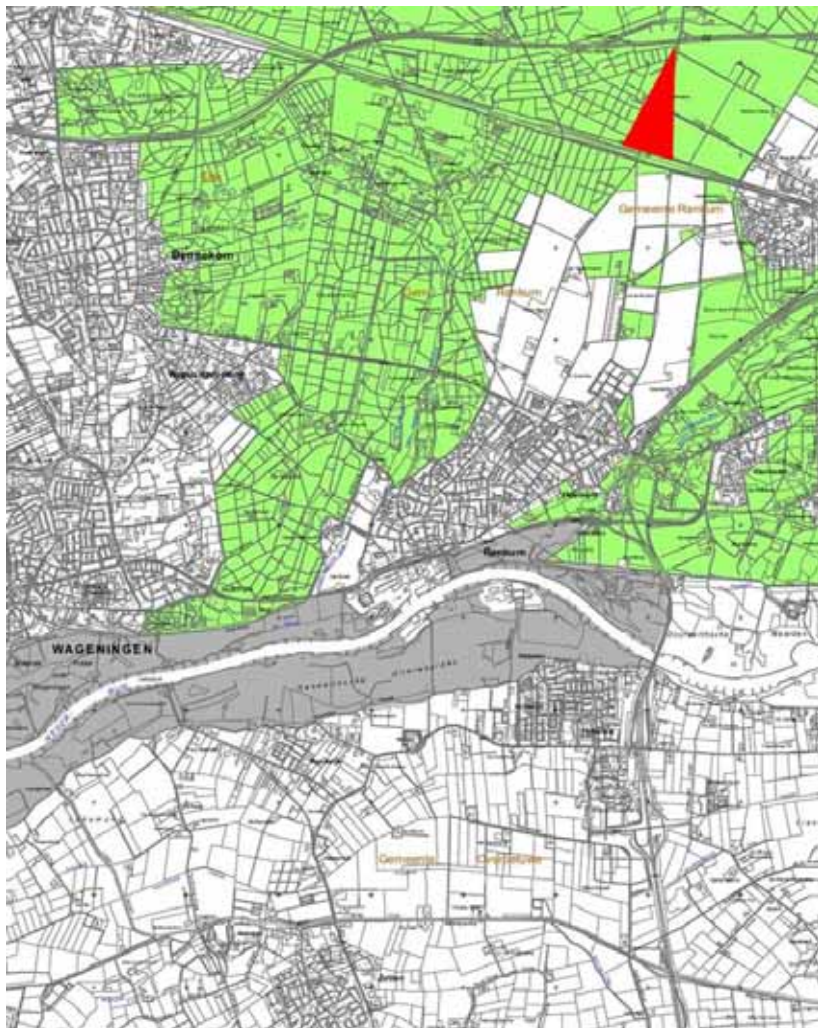
Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 Toetsing gebiedsbescherming

3.1 Onderzoeksmethode

Via de websites van het Natuurloket, het Ministerie van LNV en de Provincie Gelderland, kan worden nagegaan of een planlocatie in of nabij een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet of de Ecologische Hoofdstructuur ligt. Via deze bronnen kan ook worden nagegaan voor welke soorten en/of habitats deze gebieden zijn aangewezen en voor welke invloeden deze aangewezen soorten en habitats gevoelig zijn. Van gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet gaat ook een externe werking uit.

Afbeelding 6: ligging plangebied (rode driehoek) in beschermd natuurgebied (groene vlakken), aangewezen onder vogelrichtlijn + habitatrichtlijn (bron ondergrond: www.minlnv.nl, 2008).

Bij ingrepen in of nabij een Vogel- en Habitatrichtlijngebied is een toets in het kader van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk. In dergelijke situaties moet getoetst worden of de beoogde ingrepen, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Tevens moet getoetst worden op de mogelijke functie van het plangebied voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

Natura 2000-gebieden maken ook deel uit van de EHS. Naast de toets in het kader van de Natuurbeschermingswet, moet dus ook gekeken worden naar mogelijke effecten op de EHS.

3.2 Ontwerp Natura 2000-gebied “De Veluwe”

3.2.1 gebiedsbeschrijving (bron: min. van LNV)

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden, duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen. Hoewel de hoogteverschillen sindsdien door wind en water zijn afgevlakt, reiken de hoogste delen van de Veluwe tot ruim 100 m boven NAP. Tot 1900 was de Noord-Veluwe één uitgestrekt stuifzandgebied. Tegenwoordig is er in totaal nog 1400 hectare stuifzand op de Veluwe. Bij Kootwijk is één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. Plaatselijk komen in de heiden natte (o.a. Leemputten bij Staverden) of droge (o.a. Harskamp) heischrale graslanden, jeneverbesstruwelen, vennen, natte heide en hoogveenkernen (Mosterdveen) voor. In het beekdal van de Hierdense en Staverdense Beek worden schraallanden aangetroffen. Langs de randen van de Veluwe ontspringen de (sprengen)beken, waar beekvegetaties en zeer plaatselijk bronbossen voorkomen. Het ontwerp Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van 91.157 ha. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte.

Het gebied is aangewezen onder de Habitatrichtlijn op basis van het voorkomen van natuurlijke habitattypen als Jeneverbes-formaties in heide of kalkgrasland, droge heide, vochtige heide en oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met zomereik. Dit zijn slechts enkele van de habitattypen waarvoor het gebied is aangewezen. Voor een compleet overzicht wordt verwezen naar het Ontwerpbesluit Veluwe, verkrijgbaar via www.minlnv.nl.

De Veluwe is een belangrijk gebied voor het voorkomen van Gevlekte witsnuitlibel, Vliegend hert, Beekprik, Rivierdonderpad, Kamsalamander, Meervleermuis en Drijvende waterweegbree. Het gebied is aangewezen onder de Vogelrichtlijn op basis van het voorkomen van Wespandief, Nachtzwaluw, IJsvogel, Draaihals, Zwarte specht, Boomleeuwerik, Duinpieper, Roodborsttapuit, Tapuit en Grauwe klauwier.

Voor het gebied zijn de volgende algemene doelen gesteld:

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

3.2.2 instandhoudingsdoelen

De 'staat van instandhouding' voor een soort wordt als 'gunstig' beschouwd indien:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;
- een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden

De soortspecifieke instandhoudingsdoelen staan weergegeven in Bijlage 1.

3.3 Voorkomen van soorten en habitats in het plangebied

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen soorten aangewezen onder de Vogelrichtlijn en soorten en habitats aangewezen onder de Habitatrichtlijn.

3.3.1 Vogelrichtlijngebied

wespendief (Pernis apivorus) en zwarte specht (Dryocopus martius)

Zowel wespendif als zwarte specht komen als broedvogel verspreid over de Veluwe in alle bossen voor. Beide soorten gebruiken de ruime (bos)omgeving rond de nestplaatsen als voedselgebied. Het grote verschil tussen deze soorten is dat de wespendif een zomergast is, terwijl de zwarte specht jaarrond verblijft in Nederland.

De wespendif broedt zowel in naaldbossen als in opgaande loofbossen met een rijke ondergroei, maar vermijdt jonge bossen en te sterk versnipperde bossen. De soort heeft een voorkeur voor sparren om zijn nest in te bouwen. Het voedsel bestaat grotendeels uit bijen- en wespenbroed, al worden ook vogels gepredeerd. De relevante percelen op de Buunderkamp zijn niet van belang als vaste rust- of verblijfplaats van Wespendifen. Het huidige gebruik van de percelen voorkomt dat geschikt habitat

ontstaat. De laatste geregistreerde waarneming van wespendif in de nabije omgeving van het plangebied dateert van 8 juli 2007.

De zwarte specht heeft een voorkeur voor rustige, grote en redelijk oude bossen (zowel loof- als naaldbos). Ook komen ze tot broeden in meer gefragmenteerde bossen of lanen. Het voedsel bestaat uit insecten en insectenlarven, die vooral uit omgevallen en aangetaste bomen (veelal grove dennen) worden gehaald. Het foerageergebied kan zich uitstrekken tot enkele kilometers van de nestplaats. De zwarte specht is verschillende malen waargenomen in de Buunderkamp. De laatste geregistreerde waarneming dateert van 15 maart 2008.

Beide soorten zijn niet puur van bos afhankelijk. Hun leefgebied bestaat uit een mozaiek van verschillende habitats. Zowel bos als droge heide en heischraal grasland behoren tot het leefgebied. Het is niet onwaarschijnlijk dat de dieren een enkele maal foerageren in het plangebied of de directe omgeving.

draaihals (Jynx torquilla)

De draaihals komt eveneens, maar relatief schaars, over de gehele Veluwe in en langs stuifzanden, zandige heide en in veel mindere mate ook in open dennenbossen en eikenbossen met een niet-vergrasde bodem voor. De nesten worden gebouwd in verlaten spechtenholten, boomholten, nestkasten en in mindere mate in houtwallen of muurtjes. De soort leeft voornamelijk van mieren en mierenpoppen. De relevante percelen op de Buunderkamp zijn niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor de draaihals. De percelen zijn grotendeels ingericht als tuin en voldoen daarmee niet aan de habitateisen voor deze soort.

roodborsttapuit (Saxicola torquata)

De roodborsttapuit is een uitgesproken heidebewoner met een voorkeur voor overgangen van jonge naar oude heide en van open vlakten naar lichte opslag; de soort wordt op alle heidevelden van de Veluwe aangetroffen. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is onwaarschijnlijk. Het dier zal wel op de heidevelden buiten het plangebied aanwezig zijn. In het plangebied zijn geen ruige heidevelden of geleidelijke overgangen aanwezig.

nachtzwaluw (Caprimulgus europaeus) en boomleeuwerik (Lullula arborea)

De nachtzwaluw en de boomleeuwerik komen verspreid over de Veluwe voor op zandige heidevelden en stuifzanden met verspreide opslag van bomen en struiken. Beide soorten weten ook te profiteren van nieuwe kaalslagen en brandvlakten. Het plangebied met de relevante percelen vormt geen leefgebied voor nachtzwaluw of boomleeuwerik. De percelen zijn grotendeels ingericht als tuin en voldoen daarmee niet aan de habitateisen voor deze soorten.

duinpieper (Anthus campestris) en tapuit (Oenanthe oenanthe)

De schaarse duinpieper is in zijn verspreiding op de Veluwe beperkt tot met korstmossen vastgelegde stuifzanden zoals die met name voorkomen op het Kootwijkse Zand, Harskampsche Zand en Otterlosche Zand. Deze soort zal waarschijnlijk niet voorkomen in het plangebied.

De tapuit is op de Veluwe een soort van stuifzanden en zandige heidevelden met een schrale korte vegetatie. Leefgebieden van de soort worden niet verwacht in het plangebied. De percelen zijn grotendeels ingericht als tuin en voldoen daarmee niet aan de habitateisen voor deze soorten.

grauwe klauwier (Lanius collurio)

De grauwe klauwier is op de Veluwe vooral aangetroffen op heide met verspreide opslag. Ruim de helft van de Veluwse broedparen bevindt zich op de Oldebroeksche en Doornspijksche Heide en het Harskampsche Zand. In de gecultiveerde delen en in de dichte bossen in het plangebied wordt deze soort niet verwacht.

ijsvogel

De ijsvogel is in zijn voorkomen als broedvogel beperkt tot de beeklopen van de Veluwezoom, Oost-Veluwe en Noordwest-Veluwe. Gezien de afwezigheid van grotere waterelementen op percelen 2A, 10 en 12 wordt dit dier hier niet verwacht. Op perceel 7 bevinden zich grote waterpartijen (voormalige tennisbanen). Deze kunnen geschikt zijn als vaste rust en verblijfplaats voor ijsvogels. Op verschillende plaatsen binnen het plangebied zijn verhogingen in het landschap aangebracht. Wellicht is het mogelijk om een dergelijk verhoging geschikt te maken als nestgelegenheid voor deze soort.

3.3.2 Habitatrichtlijngebied

Aangewezen habitattypen komen in de relevante percelen en in het plangebied niet voor. De aangewezen habitattypen zijn afhankelijk van een natuurlijke, vaak open situatie. Er zijn geen overeenkomsten met de habitats zoals die nu gevonden kunnen worden binnen de percelen (vooral in gebruik als gecultiveerde tuinen).

Van de aangewezen soorten zijn er een aantal strikt watergebonden. Vanwege de afwezigheid van grotere natuurlijke waterelementen en de aansluiting op grotere waterelementen is voor soorten als beekprik, rivierdonderpad en drijvende waterweegbree geen geschikt biotoop voorhanden

Het plangebied ligt ingesloten met aan de noordzijde de A12 en aan de zuidzijde de spoorlijn Arnhem Utrecht. Door deze geïsoleerde ligging kan het terrein ook in de huidige situatie slechts een beperkte rol spelen in het leefgebied van beschermde soorten, waaronder soorten die genoemd worden in de aanwijzing als Habitatrichtlijngebied. Het gaat dan om:

meervleermuis (Myotis dasycneme) (H1318)

De meervleermuis is een van de grotere vleermuisensoorten in Nederland. Het grootste deel van de wereldpopulatie is ook in Nederland aanwezig, en verblijft in de zomer nabij rivieren en meren. In de winter verblijft deze soort in bunkers, kelders en forten.

kamsalamander (Triturus cristatus) (H1166)

De kamsalamander is een grotere salamandersoort in Nederland. Het dier verblijft in grotere poelen, nabij opgaand groen zoals houtwallen, bos en struwelen. Gezien de aanwezigheid van de vijvers op perceel 7 is er ook een geschikte biotoop aanwezig voor de kamsalamander.

vliegend hert (Lucanus cervus) (H1083)

Het vliegend hert is de grootste keversoort van Europa. Het dier leeft van boomsappen, en is voor zijn voortplanting afhankelijk van (rottende) stobben van oude bomen, voornamelijk eiken, waar de eieren in worden gelegd. De aanwezige biotopen voldoen niet aan bovengenoemde beschrijving. De aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soort is dus niet te verwachten.

gevlekte witsnuitlibel (Leucorrhinia pectoralis) (H1042)

De gevlekte witsnuitlibel leeft in relatief kleine en ondiepe (snel opwarmende), heldere, voedselarme tot matig voedselrijke en beschut gelegen wateren. De hoogste aantallen van deze soort worden gevonden in laagveengebieden. Het voorkomen concentreert zich dan in jonge verlandingen met een nog grotendeels open vegetatie. Ook buiten laagveengebieden komt deze soort voor in heidevennen en in duinplassen. Vennen waar de soort voorkomt zijn meestal omgeven door bomen. Het is echter niet duidelijk welke specifieke habitateisen de gevlekte witsnuitlibel op deze plaatsen stelt (www.minlnv.nl). Genoemde habitats komen niet voor in de onderzochte percelen. Vaste rust- of verblijfplaatsen worden niet verwacht.

bittervoorn (Rhodeus amarus), kleine modderkruiper (Cobitis taenia), rivierdonderpad (Cottus gobio)

Deze soorten zijn allemaal watergebonden. Zij hebben grote waterpartijen nodig die in verbinding staan met andere waterpartijen. Binnen de relevante percelen in het plangebied doet een dergelijke situatie zich niet voor. Deze soorten komen dus niet voor binnen het plangebied.

3.4 Directe effecten op het Vogel- en Habitatrichtlijngebied

Wonen binnen het Natura 2000-gebied kan in principe leiden tot een direct effect op het gebied. In dit geval gaat het om een formele wijziging in het bestemmingsplan. Het feitelijke gebruik verandert niet en kan dus ook geen negatief, direct effect hebben op het ontwerp Natura 2000-gebied "De Veluwe".

Het toekennen van de bestemming woondoeleinden kan wel leiden tot een andere inrichting van het gebied. Een dergelijke andere inrichting kan wel indirecte effect hebben op het gebied.

Bepaald wordt of het toekennen van de bestemming woondoeleinden aan de percelen 2A, 7 10 en 12 op de Buunderkamp, de daarbij verwachte ontwikkelingen directe effecten veroorzaken op de gekwalificeerde soorten en habitats.

3.4.1 Effecten op broedvogels

In het plangebied broeden geen soorten die gekwalificeerd zijn als broedsoorten in de Vogelrichtlijngebieden. Directe negatieve effecten van het omvormen van de bestemming en de daarbij behorende ontwikkelingen op broedvogels zijn niet te verwachten. Het is tevens niet waarschijnlijk dat in de directe omgeving van het plangebied gekwalificeerde broedvogels broeden. Hierdoor zijn negatieve effecten uit te sluiten.

3.4.2 Effecten op niet-broedvogels

In het plangebied zijn geen vogelsoorten aangetroffen die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn. Het plangebied bevat voor deze soorten geen geschikt habitat. Alleen zeer algemene soorten zijn aangetroffen. Directe negatieve effecten op de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn daarom uit te sluiten.

3.4.3 Effecten op habitats

In het plangebied komen niet de gekwalificeerde habitats voor. Hierdoor zijn directe negatieve effecten op de habitats uit te sluiten. De toekenning van bestemming woon-doeleinden leidt niet tot een negatief effect op de habitats. De ontwikkelingen die kunnen voortvloeien uit het toekennen van een woonbestemming hebben bij het vastleggen van voorwaarden (beperking bouwvlak) geen effect op het Natura 2000 gebied.

3.4.4 Effecten op habitatsoorten

De percelen 2A, 10 en 12 herbergen geen geschikt habitat voor beschermde soorten genoemd onder de Habitatrichtlijn. Er zijn geen effecten op habitatsoorten te verwachten.

Op perceel 7 bevinden zich enkele vijvers die mogelijk een vaste rust of verblijfplaats vormen voor kamsalamanders. Het is onwaarschijnlijk dat deze vijvers op korte termijn worden omgevormd, omdat de huidige eigenaar ze juist heeft aangelegd op de plaats waar vroeger tennisbanen gelegen waren. In zekere zin heeft de huidige eigenaar het perceel geschikt gemaakt voor de soort.

3.5 Indirecte effecten op Vogel- en Habitatrichtlijngebied

Wonen binnen het Natura 2000 gebied kan in principe leiden tot een indirect effect op het gebied. In dit geval gaat het om een herziening van het bestemmingsplan. Het feitelijke gebruik verandert niet en kan dus ook geen negatief, indirect effect hebben op het ontwerp Natura 2000-gebied "De Veluwe".

Het toekennen van de bestemming woondoeleinden kan wel leiden tot een andere inrichting van of meer bebouwing in het gebied. Een dergelijke andere inrichting kan wel indirecte effect hebben op het gebied.

3.5.1 Oppervlakteverlies

Kenmerk: afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen.

De percelen liggen al in (maar behoren niet tot) het ontwerp Natura 2000-gebied en fungeren al decennia als woonbestemming. In die tijd is er habitat voor kamsalamanders bijgekomen (perceel 7). Het oppervlak van leefgebied is dus toegenomen. Eventuele bij te bouwen opstallen leiden ook niet tot een oppervlakteverlies, omdat de percelen op dit moment niet geschikt zijn als vaste rust- of verblijfplaats van strikt beschermde soorten en omdat de erven en de tuinen zijn geëxclaveerd van het ontwerp Natura 2000-gebied.

3.5.2 Versnippering

Kenmerk: van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten.

Het toekennen van de bestemming Wonen of de ontwikkelingen die daaruit voortvloeien kan niet leiden tot versnippering van de Veluwe. Het huidige gebruik wijzigt niet en de eventuele ontwikkelingen vinden plaats op de percelen zelf. Daarmee is het logischerwijze niet mogelijk dat er versnippering optreedt.

3.5.3 Verzuring

Kenmerk: Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door bijvoorbeeld fabrieken en (vracht)auto's. De uitstoot bevat onder andere zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxide (NO_x), ammoniak (NH₃) en vluchtige organische stoffen (VOS). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie.

Het huidige gebruik wijzigt niet en kan dus niet leiden tot een verzuring. Eventuele verzuring die op dit moment plaatsvindt zal niet verminderen door het weigeren van de toekenning van de bestemming Wonen.

3.5.4 Vermesting

Kenmerk: Vermesting is de 'verrijking' van ecosystemen met name stikstof en fosfaat. Het kan gaan om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden) of nitraat- en fosfaataanvoer door het oppervlaktewater.

Zie verzuring

3.5.5 Verzoeting

Kenmerk: Verzoeting treedt op als het chloridegehalte in het water afneemt, en niet meer geschikt is voor de beoogde zoute of brakke natuurtypen.

Niet van toepassing.

3.5.6 Verzilting

Kenmerk: Verzilting betreft de ophoping van oplosbare zouten (kalium, natrium, magnesium, calcium) in bodems en wateren. In wateren komt verzilting over het gehele spectrum tussen zoet (<200 mg Cl/l) en zeer zout (> 30.000 mg Cl/l) voor en is dus niet beperkt tot zoet en brak water.

Niet van toepassing

3.5.7 Verontreiniging

Kenmerk: Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen,

straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater, lucht.

Het toekennen van de bestemming woondoeleinden leidt niet tot verontreiniging. Het toekennen van de bestemming recreatiewoning leidt wel tot een verhoogde kans op verontreiniging. Het is een bekend verschijnsel dat in de buurt van recreatieve paden en pleisterplaatsen veel overlast van zwerfafval kan bestaan tenzij hier intensief op wordt toegezien. Op dit moment is van verontreiniging geen sprake.

3.5.8 Verdroging

Kenmerk: Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.

Niet van toepassing

3.5.9 Vernatting

Kenmerk: Vernatting manifesteert zich in hogere grondwaterstanden en/of toenemende kwel veroorzaakt door menselijk handelen.

Niet van toepassing

3.5.10 Verandering stroomsnelheid

Kenmerk: Verandering van stroomsnelheid van beken en rivieren kan optreden door menselijke ingrepen zoals plaatsen van stuwen, kanaliseren of weer laten meanderen.

Niet van toepassing

3.5.11 Verandering overstromingsfrequentie

Kenmerk: De duur en/of frequentie van de overstroming van beken en rivieren verandert door menselijke activiteiten.

Niet van toepassing

3.5.12 Verandering dynamiek substraat

Kenmerk: er treedt een verandering op in de bodemdichtheid of bodemsamenstelling van terrestrische of aquatische systemen, bijvoorbeeld door aanslibbing of verstuing.

Niet van toepassing

3.5.13 Verstoring door geluid

Kenmerk: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer danwel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Het huidige gebruik verandert niet door toekenning van de bestemming woondoeleinden. Negatieve effecten zijn uit te sluiten. Bovendien ligt het plangebied ingesloten tussen de A12 en de spoorlijn Arnhem - Utrecht.

3.5.14 Verstoring door licht

Kenmerk: verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc.

Het huidige gebruik verandert niet door toekenning van de bestemming woondoeleinden. Negatieve effecten zijn uit te sluiten.

3.5.15 Verstoring door trilling

Kenmerk: Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.

Het huidige gebruik verandert niet door toekenning van de bestemming woondoeleinden. Negatieve effecten zijn uit te sluiten. Bovendien ligt het plangebied ingesloten tussen de A12 en de spoorlijn Arnhem - Utrecht.

3.5.16 Optische verstoring

Kenmerk: optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Het huidige gebruik verandert niet door toekenning van de bestemming woondoeleinden. Het toekennen van de bestemming recreatiewoning zal wel leiden tot een toename in optische verstoring. De aanwezigheid van een groter aantal wandelaars leidt tot een hogere optische verstoring dan nu het geval is.

3.5.17 Verstoring door mechanische effecten

Kenmerk: Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.

Niet van toepassing

3.5.18 Verandering in populatiedynamiek

Kenmerk: De storende factor verandering in populatiedynamiek treedt op indien er een direct effect is van een activiteit op de populatie-opbouw en/of populatiegrootte. Er wordt hier vooral bedoeld of de situatie waneer er sprake van sterfte van individuen door wegverkeer, windmolens, of door jacht of visserij.

Niet van toepassing

3.5.19 Bewuste verandering soortensamenstelling

Kenmerk: Er is sprake van bewust ingrijpen in de natuur door herintroductie van soorten, introductie van exoten, uitzetten van vis, inzaaien van genetisch gemodificeerde organismen etc.

Niet van toepassing

3.6 Ecologische Hoofdstructuur

Het ontwerp Natura 2000-gebied waarbinnen het plangebied is gelegen, is opgenomen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Binnen de EHS geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

De mogelijke effecten op de EHS zijn gelijk te stellen aan de effecten (zowel direct als indirect) op het ontwerp Natura 2000-gebied zoals hierboven beschreven.

3.7 Conclusie

Het toekennen van de bestemming woondoeleinden aan de percelen 2A, 7, 10 en 12 zal niet leiden tot een negatief effect op het ontwerp Natura 2000-gebied "De Veluwe"¹ of op de EHS. Op dit moment zijn deze percelen al vele jaren in gebruik als woning. Door beperkingen op te leggen aan de bestemming woondoeleinden zijn negatieve effecten op beschermde natuurgebieden geheel uit te sluiten.

¹ Het eventueel, in lijn van het provinciale standpunt, toekennen van de bestemming "recreatiewoning" kan overigens wél leiden tot een toename in optische verstoring en verontreiniging en daarmee een negatief effect hebben op het ontwerp Natura 2000-gebied "De Veluwe" en de EHS.

4 Toetsing soortenbescherming

4.1 Onderzoeksmethodiek

Het Natuurloket geeft in het kilometerhok waarbinnen het plangebied en de percelen is gelegen (180 - 447, 181 - 447) het voorkomen van beschermde soorten zoogdieren en reptielen weer (Bijlage 2). Omdat het plangebied maar een klein onderdeel uitmaakt van het betreffende kilometerhok, de kosten van het aanvragen van dergelijke gegevens niet in verhouding staan tot de toegevoegde waarde en het plangebied niet representatief is voor de rest van het gebied, is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar de quick scan vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog van SAB Arnhem BV.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, *et al.*, 1997), Spitzens - van der Sluijs *et al.*, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland en diverse websites die informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 3 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

In maart 2009 heeft een ecooloog van SAB Arnhem BV. de percelen 2A, 7, 10 en 12 en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

4.2 Voorkomen van beschermde soorten

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

Vaatplanten

De percelen gelegen binnen het plangebied zijn grotendeels ingericht als tuin. Van een stabiel en bijzonder ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Tijdens het verkennende veldbezoek zijn alleen algemene soorten aangetroffen zoals Hondsdraf (*Glechoma hederacea*), Straatgras (*Poa annua*), Braam (*Rubus fruticosus*) en veel aangeplante soorten. Rondom de percelen staan veel grote bomen als Zomereik (*Quercus robur*), Amerikaanse eik (*Quercus rubra*), Grove den (*Pinus sylvestris*) en aangeplante soorten.

Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het niet met zekerheid een natuurlijke groeiplaats betreft.

Negatieve effecten op strikt beschermde soorten zijn niet te verwachten.

grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992) en uit digitale bronnen, komen in de omgeving van het plangebied soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*), Bosspitsmuis (*Sorex spec.*), Dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), Huisspitsmuis (*Crocidura russulla*), Mol (*Talpa europaea*), Vos (*Vulpes vulpes*), Hermelijn (*Mustela erminea*), Wezel (*Mustela nivalis*), Bunzing (*Mustela putorius*), Ree (*Capreolus capreolus*), Rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), Woelrat (*Arvicola terrestris*), Aardmuis (*Microtus agrestis*), Veldmuis (*Microtus arvalis*), Dwergmuis (*Microtus minutus*), Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), Haas (*Lepus europaeus*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en de meer beschermde soorten Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), Moeflon (*Ovis musimon*), Damhert (*Cervus dama*), Edelhert (*Cervus elaphus*), Wild zwijn (*Sus scrofa*), Das (*Meles meles*) en Boomarter (*Martes martes*) voor.

Binnen de percelen zijn ruigtes, enkele rommelhoekjes en struwelen aanwezig. Tijdens het verkennende veldbezoek zijn alleen sporen aangetroffen van mollen. Ook vaste rust- en verblijfplaatsen van andere algemene soorten als kleine marterachtigen, egel, konijn, huisspitsmuis en mol zijn niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Eekhoorn

De eekhoorn wordt door drie verschillende perceeleigenaren genoemd als een soort die regelmatig gebruik maakt van (de omgeving van) het plangebied. Gezien het feit dat het gebruik van de percelen niet zal veranderen, zijn geen effecten te verwachten op vaste rust- of verblijfplaatsen van eekhoorns. Negatieve effecten van eventueel te ontwikkelen plannen zijn teniet te doen door het stellen van voorwaarden.

Moeflon (*Ovis musimon*), Damhert (*Cervus dama*), Edelhert (*Cervus elaphus*), Wild zwijn (*Sus scrofa*)

Dit zijn allemaal soorten die gebruik maken van grote, aaneengesloten delen van de Veluwe. Gezien de geïsoleerde ligging van het plangebied, is het voorkomen van deze soorten op de relevante percelen uit te sluiten.

Das (*Meles meles*) en Boomarter (*Martes martes*) voor.

Beide soorten kunnen in de omgeving van het plangebied voorkomen. Door de hoge verstoringsgraad en de vele hekwerken op de perceelsgrenzen is het echter onwaarschijnlijk dat deze soorten vaste rust- of verblijfplaatsen hebben binnen de percelen. Er zijn ook geen sporen aangetroffen die daarop zouden wijzen.

Gezien het feit dat het gebruik van de percelen niet wijzigt, blijven de percelen ook in dezelfde mate geschikt. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van dasen of boomarters zijn niet waarschijnlijk.

vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992; Limpens, et. al., 1997) komen in de omgeving van het plangebied Franjestaart (*Myotis nattereri*), Watervleermuis (*Myotis daubentonii*), Meervleermuis (*Myotis dasycneme*), Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) voor. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast zijn soorten die van beide elementen gebruik maken.

Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen. Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangende schors. De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Op de relevante percelen staat bebouwing die in geringe mate geschikt is voor gebouwbewonende soorten vleermuizen. De gebouwen hebben allen een lage goothoogte waardoor de meeste openingen te dicht boven de grond zitten om te voldoen als in- of uitvliegopening. Bij perceel 10 zijn alle mogelijke gaten afgesloten met gaas (zie afbeelding 7). Bij alle bebouwing is de dakbedekking niet geschikt voor vleermuizen.

Afbeelding 7: met gaas zijn eventuele invliegopeningen afgedicht. Vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten vleermuizen zijn niet aanwezig.

In de omgeving van de percelen staan bomen die mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen herbergen van boombewonende soorten vleermuizen. Het feitelijke gebruik van het plangebied verandert echter niet. Eventueel aanwezige vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet aangetast.

vogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Het plangebied en de percelen met struweel en bomen zijn zeer geschikt als broedgelegenheid voor veel vogels. Tijdens het verkennende veldbezoek zijn alleen algemene vogelsoorten waargenomen als Merel (*Turdus merula*), Buizerd (*Buteo buteo*), Pimpelmees (*Parus caeruleus*), Koolmees (*Parus major*), Roodborst (*Erithacus rubecula*) en Winterkoning (*Troglodytes troglodytes*).

Sommige vogelsoorten zoals uilen en spechten gebruiken hun nesten jaarrond als verblijfplaats. Ook buiten het broedseizoen hebben nesten van deze vogels een beschermde status. Tevens zijn nesten van in bomen broedende roofvogels jaarrond beschermd.

Het feitelijke gebruik van de percelen verandert niet. Daarom zijn negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten uit te sluiten. Het toekennen van de bestemming woondoeleinden leidt tot een verhoogde soortenrijkdom omdat de verschillende eigenaren van de percelen vogelnestkasten hebben geplaatst en ook onderhouden. Bij het toekennen van een andere bestemming, vervalt het onderhoud van deze nestkasten en neemt de geschiktheid af.

amfibieën

Stichting RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen en publiceert deze jaarlijks op het internet (www.ravon.nl). Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied amfibieën voor zoals Bastaardkikker (*Rana klepton esculenta*), Bruine kikker (*Rana temporaria*), Gewone pad (*Bufo bufo*), Kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) en de meer strikt beschermde soorten Poelkikker (*Rana lessonae*), Heikikker (*Rana arvalis*), Kamsalamander (*Triturus cristatus*) en Rugstreeppad (*Bufo calamita*) voor.

Op basis van de aanwezige biotopen binnen het plangebied zijn algemeen voorkomende soorten amfibieën niet uit te sluiten binnen het plangebied. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Alleen perceel 7 heeft grote waterpartijen waar mogelijk strikt beschermde soorten amfibieën in voor kunnen komen. Het huidige gebruik heeft geleid tot het aanleggen van de waterpartijen en heeft daarmee de geschiktheid van het gebied sterk verhoogd. Aangezien het huidige gebruik niet feitelijk verandert, zijn negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten niet te verwachten.

reptielen

Volgens RAVON zijn soorten als Levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*, tabel 2) en de meer strikt beschermde soorten Adder (*Vipera berus*), Gladde slang (*Coronella austriaca*), Hazelworm (*Anguis fragilis*), Ringslang (*Natrix natrix*) en Zandhagedis (*Lacerta agilis*) wel eens in de omgeving van het plangebied waargenomen. De waterpartijen op perceel 7 zijn zeer geschikt gemaakt door de eigenaren voor ringslangen. De dieren worden regelmatig gezien en planten zich ook voort. Het plangebied zou ook geschikt kunnen zijn voor hazelwormen.

De overige percelen zijn niet geschikt voor reptielen door afwezigheid van voldoende structuur en de hoge verstoringsgraad.

Doordat het feitelijke gebruik niet verandert, zijn geen negatieve effecten op vaste rust en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten te verwachten. Het toekennen van bestemming recreatiewoning zal overigens zeker wél leiden tot negatieve gevolgen op de aanwezige ringslangen. Deze dieren zijn gevoelig voor verstoring en dit wordt voorkomen door de huidige eigenaar.

vissen

Binnen de percelen zijn geen waterpartijen die geschikt kunnen zijn voor strikt beschermde soorten vissen. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet te verwachten.

Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. In dit geval liggen de percelen binnen het natuurlijke verspreidingsgebied van het vliegend hert. Doordat het feitelijke gebruik van de percelen niet wijzigt, zijn negatieve effecten op mogelijk vaste rust- of verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten als het vliegend hert op voorhand uit te sluiten.

5 Conclusie

Voor een viertal percelen op de Buunderkamp is een bestemmingsplan in voorbereiding, waarbij een woonbestemming zal worden toegekend, in lijn met andere woningen in De Buunderkamp. Het feitelijke gebruik wordt niet gewijzigd. Eventuele ontwikkelingen die voortvloeien uit de wijziging van bestemmen zijn beperkt en beperken zich tot een geringe uitbreiding van hoofd- en bijgebouw.

5.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op het beschermde gebied (Veluwe). Het plangebied te Wolfheze ligt in het ontwerp Natura 2000-gebied 'De Veluwe'. Het toekennen van de bestemming woondoeleinden zal op geen enkele wijze een negatief effect kunnen veroorzaken op het beschermde natuurgebied. Negatieve effecten zijn overigens wel te verwachten bij het toekennen van de bestemming Recreatie, hetgeen meer gebruiksmogelijkheden met zich meebrengt.

5.2 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dieren opzettelijk worden verontrust. De beoogde ontwikkelingen leiden niet tot biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies). Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren.

De meeste van de aanwezige soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn soorten uit de soortgroep amfibieën, reptielen, vleermuizen en zoogdieren niet uit te sluiten binnen het plangebied.

5.3 Consequenties

Deze quick scan Flora en fauna en oriënterende habitattoets heeft aangetoond dat het plangebied mogelijk in gebruik is als vaste rust- en verblijfplaats van beschermde soorten amfibieën, reptielen, vleermuizen en zoogdieren. Het feitelijke gebruik van de percelen 2A, 7, 10 en 12 wordt niet gewijzigd waardoor negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten op voorhand zijn uit te sluiten.

Het toekennen van een andere bestemming kan wel leiden tot negatieve effecten op strikt beschermde soorten (toename optische verstoring en toename verontreiniging). Er is geen reden om in het nog vast te stellen bestemmingsplan voor deze percelen een bouwvlak op te nemen, een kuubregeling volstaat.

Bijlage 1: Instandhoudingsdoelen

Habitatrichtlijn: habitats

H2310 Psammofiele heide met Calluna en Genista

Doel: Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Uitbreiding van de oppervlakte stuifzandheiden met struikhei dient gericht te zijn op het verbinden van grote heideterreinen via open landschap, met het oog op duurzaamheid van populaties van flora en fauna. Ook kleinere terreinen dienen vergroot te worden of verbonden te worden met andere heiden, met het oog op complete en duurzamere faunagemeenschappen. Verbetering van de kwaliteit dient vooral gericht te zijn op een betere structuur (voor fauna). Overgangen naar inheems loofbos en struweel dienen zo veel mogelijk behouden te blijven of uitgebreid te worden met het oog op broedvogels en andere fauna.

H2320 Psammofiele heide met Calluna en Empetrum nigrum

Doel: Behoud verspreiding, oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype binnenlandse kraaiheibegroeiingen verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. De Veluwe begroeiingen zijn van speciaal belang omdat ze zich aan de rand van het areaal van het type bevinden.

H2330 Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen

Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Landelijk wordt gestreefd naar een anderhalf maal zo grote oppervlakte van het habitatype zandverstuivingen in Nederland. De grootste bijdrage voor dit habitatype moet komen van de Veluwe. Voldoende winddynamiek is een belangrijk randvoorwaarde voor de realisering van gevarieerde zandverstuivingen met overgangen naar droge heiden en bossen.

H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het Littorelletalia uniflorae en/of Isoëto-Nanojuncetea

Doel Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype zwakgebufferde vennen komt sporadisch voor op de Veluwe, zoals plaatselijk op de Hoge Veluwe.

H3160 Dystrofe natuurlijke poelen en meren

Doel Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype zure vennen is op de Veluwe wijd verspreid. De kwaliteit is in een deel van de vennen matig.

H3260 Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitantis en het Callitrichio-Batrachion

Doel Uitbreiding verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit beken en rivieren met waterplanten, *waterranonkels* (subtype A).

Toelichting Het habitatype beken en rivieren met waterplanten, *waterranonkels* (subtype A) komt voor in diverse beken en sprengen, maar is niet overal even stabiel en niet overal van goede kwaliteit. Er zijn goede mogelijkheden voor herstel. Dit is ook van belang voor een soort als de beekprik.

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix

Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A).

Toelichting Alhoewel de Veluwe vooral van belang is voor droge heiden, zijn er toch enige deelgebieden waar een aanzienlijke hoeveelheid van het habitattype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) aanwezig is; delen hiervan zijn vergrast. Enige uitbreiding is nodig en realiseerbaar.

H4030 Droge Europese heide

Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting De Veluwe levert de grootste bijdrage voor het habitattype droge heiden, dat in sommige deelgebieden in goede kwaliteit en over een grote oppervlakte aanwezig is. Een goed voorbeeld hiervan vormt de Posbank waar in het reliëfrijke landschap een fraaie afwisseling van struikhei-begroeiingen en bosbesrijke heide te zien is. Netto-uitbreiding van de oppervlakte dient gericht te zijn op het verbinden van grote heideterreinen met elkaar via open landschap, met het oog op duurzaamheid van populaties. Ook kleinere terreinen dienen vergroot te worden of verbonden te worden met andere heiden, met het oog op completere en duurzamere faunagemeenschappen. In sommige delen is deze heide vergrast of arm aan structuur en faunaelementen. Voortgaande successie op kleine, geïsoleerde heideterreintjes is toegestaan zolang er op gebiedsniveau netto sprake is van oppervlaktevergroting.

H5130 *Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland

Doel Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Struwelen van het habitattype jeneverbesstruwelen zijn beperkt tot enkele deelgebieden, waarbij de Doornspijkse Heide de grootste oppervlakte herbergt. Op de Veluwe zijn daarnaast veel losstaande jeneverbessen aanwezig.

H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)

Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Enkele van de best ontwikkelde voorbeelden van dit habitattype worden op de Veluwe aangetroffen, zoals op de Harskamp (met de grootste populatie wolverlei en zeldzame soorten als kleine schorseneer en heidezegge). Wegens het voorkomen van twee laatst genoemde soorten en het grote oppervlakte van het habitattype levert het gebied een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel van het habitattype. Op veel andere locaties (bijvoorbeeld wegbermen) is het type matig ontwikkeld. Verder komt het plaatselijk goed ontwikkelde vochtige vormen voor. Omdat het habitattype heischrale graslanden landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert wordt uitbreiding van het oppervlakte en verbetering van de kwaliteit nagestreefd.

H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)

Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitattype blauwgraslanden verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. In het Natura2000-gebied komt het voor op lemige gronden, bijvoorbeeld bij Staverden en aan de randen van de zandgrond (o.a. Wisselse Veen). Uitbreiding van de oppervlakte blauwgraslanden kan gerealiseerd worden in samenhang met habitattypen H4010 vochtige heiden, hoger zandgronden (subtype A) en H6230 heischrale graslanden.

H7110 *Actief hoogveen

Doel Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit actieve hoogvenen, heideveentjes (subtype B).

Toelichting Het habitatype actieve hoogvenen, heideveentjes (subtype B) komt voor in een aantal hoogveenvennen en als hellingveentjes. Het heeft onder meer in het Kootwijkerveen en het Mosterdveen een zeer goede kwaliteit. Op andere locaties is uitbreiding mogelijk, bijvoorbeeld vanuit natte heide of verdroogde veentjes.

H7150 Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype pioniervegetaties met snavelbiezen komt met name voor op plagplekken die door natuurlijke successie overgaan in het habitatype H4010 vochtige heiden, hogere zandgronden (subtype A). Voor duurzaam behoud van de levensgemeenschap binnen het gebied, is het van belang dat oppervlakte en kwaliteit toenemen.

H9120 Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion)

Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting Het habitatype beuken-eikenbossen met hulst komt momenteel op enkele locaties op de Veluwe in een kwalitatief goede vorm voor (bijvoorbeeld in het Speulderbos). Zonder enig beheer zal een aanzienlijk deel van de eikenbossen op de Veluwe op termijn overgaan in dit habitatype.

H9160 Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukenbossen behorend tot het Carpinion-betuli

Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit eiken-haagbeukenbossen, hogere zandgronden (subtype A).

Toelichting Het habitatype eiken-haagbeukenbossen, hogere zandgronden (subtype A) komt voor op enkele voedselrijkere, leem- of lösshoudende standplaatsen. Het type verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. Behoud van de huidige groeiplaatsen is op korte termijn van belang, waarbij op termijn mogelijk uitbreiding kan plaatsvinden op geschikte standplaatsen, in de nabijheid van goede voorbeelden (met bronpopulaties van kenmerkende soorten).

H9190 Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met Quercus robur

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting De Veluwe levert de grootste bijdrage voor het habitatype oude eikenbossen, dat over een aanzienlijke oppervlakte verspreid is. Verbetering van de kwaliteit is mogelijk door het type te ontwikkelen op oude bosgroeiplaatsen met oud-bossoorten. Verbetering van de kwaliteit van het habitatype is noodzakelijk wegens de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding.

H91E0 *Bossen op alluviale grond met Alnus glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, beekbegeleidende bossen (subtype C).

Toelichting Het habitatype vochtige alluviale bossen, beekbegeleidende bossen (subtype C) komt op veel locaties op de Veluwe voor, maar in de meeste gevallen slechts over een geringe oppervlakte en met matige kwaliteit. Langs de beken en op de over-

gang naar het IJsseldal liggen grotere en kwalitatief betere voorbeelden. (o.a. Hierdense beek). Voor duurzaam behoud van de levensgemeenschap binnen het gebied, is het van belang dat oppervlakte en kwaliteit toenemen.

Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

H1042 Gevlekte witsnuitlibel

Doel Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 500 volwassen individuen. Toelichting De gevlekte witsnuitlibel heeft een zeer ongunstige staat van instandhouding door het tekort aan gebieden en de landelijk te geringe populatiegrootte. De beoogde uitbreiding van de populatie (tot het voor een duurzame populatie minimaal noodzakelijke aantal dieren) is gebaseerd op het realiseren van een landelijk gunstige staat van instandhouding.

H1083 Vliegend hert

Doel Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting In ons land is de Veluwe het belangrijkste kerngebied voor het vliegend hert. De soort komt vooral voor in de omgeving van Vierhouten, Elspeet, Hoog Soeren en ten westen van Apeldoorn. Op de zuidoostelijke Veluwe is de soort bekend van de omgeving van De Steeg.

H1096 Beekprik

Doel Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De beekprik verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. De Veluwe levert één van de grootste bijdragen. De soort komt hier voor in allerlei sprengenbeken, met name aan de oostkant van het gebied (doorgaans niet in de sprengkoppen, maar verder stroomafwaarts). In het verleden heeft de soort ook op de noordwestelijke en zuidelijke Veluwe geleefd, maar hier is ze momenteel verdwenen. Omdat de meeste leefgebieden sterk geïsoleerd zijn, zal een vergroting van de verspreiding waarschijnlijk alleen via gericht uitzetten mogelijk zijn op locaties waar de waterkwaliteit en beekmorfologie inmiddels weer hersteld zijn.

H1163 Rivierdonderpad

Doel Uitbreiding omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De rivierdonderpad is bekend van de Hierdense beek en van de Verloren beek bij Epe met enkele nabijgelegen beken (Paalbeek, Klaarbeek en Tongerensche beek). De soort is landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding en wordt in beken sterk bedreigd. De beken van de Veluwe leveren één van de grootste bijdragen voor de populaties van de rivierdonderpad in beken én er zijn nog mogelijkheden voor uitbreiding.

H1166 Kamsalamander

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De kamsalamander komt verspreid voor op de Veluwe op een beperkt aantal locaties, veelal in of nabij landbouwenclaves en langs de randen van het gebied. Het grootste deel van de Veluwe is als habitat ongeschikt voor de kamsalamander.

H1318 Meervleermuis

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De Veluwe levert als overwinteringsgebied één van de grootste bijdragen voor de meervleermuis.

H1831 Drijvende waterweegbree

Doel Behoud verspreiding, behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.

Toelichting De drijvende waterweegbree is in ieder geval bekend van de Hierdense beek. Voor de landelijke verspreiding van de soort is behoud van deze populatie van groot belang.

Vogelrichtlijn: broedvogels

A072 Wespendif

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 150 paren.

Toelichting Vermoedelijk broedt meer dan een kwart van de Nederlandse wespendifen op de Veluwe. Na de grootschalige bebossing, begin vorige eeuw, heeft de soort zich sterk uitgebreid, maar vermoedelijk zijn de aantallen de laatste decennia constant of mogelijk licht afnemend. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 150. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A224 Nachtzwaluw

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 610 paren.

Toelichting Van oudsher is de nachtzwaluw een talrijke broedvogel van de Veluwe. De populatie is vanaf de 50-er jaren van de vorige eeuw sterk afgenomen tot een dieptepunt in het begin van de 80-er jaren. Sedertdien broedt bijna de helft van de Nederlandse nachtzwaluwen op de Veluwe. Daarna trad weer herstel op zodat de stand momenteel weer 100-den paren omvat. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 610. Dit niveau ligt overigens nog altijd beduidend lager dan het niveau in de 50-er jaren. De soort verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. De belangrijkste deelgebieden, die elk voor zich al het gewenste niveau van 40 paren voor een sleutelpopulatie overschrijden zijn het Harskampse Zand, Worth- Rhederzand, Oldenbroekse en Elspeetse Heide en Hoge Veluwe. De samenhang van deze deelpopulaties is goed, zodat voor de Veluwe als geheel van één metapopulatie kan worden gesproken.

A229 IJsvogel

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.

Toelichting De ijsvogel broedt in sterk fluctuerende aantallen langs de sprengen en vijverpartijen van de Veluwe rand. Na strenge winters kan ze geheel verdwenen zijn, maar na een reeks van zachte winters belopen de aantallen enige tientallen (bijvoorbeeld 1995 26 paren). Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het genoemde aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Veluwerand met de grote rivieren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A233 Draaihals

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.

Toelichting Van oudsher is de draaihals een bekende broedvogel, vooral door het bezetten van nestkasten. Sedert begin 70-er jaren worden nestkasten niet meer bezet. Ongetwijfeld een gevolg van de sterke afname van de populatie en daarnaast een toename van het aanbod aan (dode) berken als natuurlijke nestplaats (in oude hollen van grote bonte spechten). De stand lijkt jaarlijks te fluctueren met vooral vanaf de 90-er jaren een sterk terugval tot een niveau van hooguit 50 paren; ver beneden het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie. Op de Veluwe broedt het leeuwendeel van de Nederlandse populatie met als belangrijkste deelgebieden Kootwijker- en Harskampse Zand, Zilvense Heide, Rhederzand en Planken Wambuis. In hoeverre gesproken kan worden van een aaneengesloten metapopulatie voor de gehele Veluwe is de vraag. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A236 Zwarte specht

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 430 paren.

Toelichting De zwarte specht is een broedvogel op de Veluwe vanaf 1918 in langzaam toenemend aantal. De hoogste aantallen werden vastgesteld aan het eind van de 80-er jaren. Vervolgens is het aantal enigszins teruggelopen. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 430. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A246 Boomleeuwerik

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 2.400 paren.

Toelichting Van oudsher is de boomleeuwerik een talrijke broedvogel. De aantallen zijn halverwege de vorige eeuw duidelijk afgenomen, maar sinds het begin van de 70-er jaren is een opmerkelijk herstel opgetreden. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 2.400. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Momenteel broedt de boomleeuwerik verspreid over de gehele Veluwe in een aaneengesloten metapopulatie die 1/3 van de Nederlandse populatie omvat. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A255 Duinpieper

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting De Veluwe is momenteel het enige gebied in Nederland waar duinpiepers broeden. Van oudsher was het een schaarse, doch gewone broedvogel van alle stuifzanden. Tegenwoordig is het belangrijkste broedgebied het Kootwijkerzand en Harskampse Zand. Andere gebieden waar de duinpieper rond de eeuwwisseling nog broedde waren het Hulshorster- en Beekhuizerzand, Nieuw Millingse Zand, Planken Wambuis, Otterlose Zand en Deelense en Pampelse Zand. Het aantal paren leek eind vorige eeuw te stabiliseren op een niveau van 30-40 paren; net onder het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie, vanaf 1999 viel de stand echter sterk terug met in

2002 nog slechts 5 paren en in 2003 nog één. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het is van groot belang geïsoleerde deelgebieden beter te verbinden zodat de populatie als één metapopulatie kan functioneren. Hiervoor is het van belang dat voor het habitatype H2330 zandverstuivingen uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit voortvarend worden opgepakt. Aangezien de soort gevoelig is voor verstoring o.a. door geluid, is het zaak met herstel van dit habitatype te beginnen op de meest geschikte locaties voor deze soort. Bij de verdere uitwerking van de doelen in het kader van het beheerplan is het nodig te bezien of voor herstel van een sleutelpopulatie op termijn aanvullende maatregelen nodig en zinvol zijn in het licht van de mate van herstel van deze soort. Het gebied kan mogelijk op termijn voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A276 Roodborsttapuit

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 1.000 paren.

Toelichting Van oudsher is de roodborsttapuit broedvogel op de heidevelden, maar aanvankelijk vermoedelijk in bescheiden aantallen. Vanaf de 70-er jaren zijn de aantallen sterk toegenomen en tegenwoordig kunnen we spreken van een aaneengesloten metapopulatie. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 1.100. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A277 Tapuit

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.

Toelichting De tapuit was een karakteristieke broedvogel van stuifzanden en zandige heidevelden. In het verleden broedden 100-den paren op de Veluwe. Het is aannemelijk dat de aantallen al vanaf het begin van de vorige eeuw door bebossing van stuifzanden en heidevelden teruglopen. Deze tendens heeft zich versterkt doorgezet vanaf de 80-er jaren, zodat momenteel hooguit nog enkele 10-tallen paren resteren. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 66. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A338 Grauwe klauwier

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting Vermoedelijk is de grauwe klauwier van oudsher een schaarse broedvogel. Het leefgebied kenmerkt zich door halfopen structuurrijke vegetatie met een hoog aanbod aan grote insecten en kleine gewervelden. De schatting voor de periode 1999-2003 komt uit op 27 paren, met een dalende trend. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

Bijlage 2: Gegevens Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:180 / Y:447

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1				3	goed	-	1975-2007
Mossen						slecht		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						slecht		1992-2007
Zoogdieren	2	2			1	matig	51-100%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen (#)		4		2	4	goed	11-25%	1992-2007
Amfibieën	1					slecht	51-100%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders					1	matig	0%	1998-2008
Nachtvlinders						matig		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen					0	goed		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Rapportage voor kilometerhok X:181 / Y:447

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					1	matig	-	1975-1990
Mossen						slecht		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen					1	slecht	0%	1992-2007
Zoogdieren (#)		5		5	1	matig	0%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders					1	goed	0%	1998-2008
Nachtvlinders						matig		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Bijlage 3: Geraadpleegde bronnen

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C. en Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K. en Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

SOVON Vogelonderzoek 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. - Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden. Utrecht.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl

www.infomil.nl